

Zes vragen over Recessie

Hoe voorkom je een nieuwe terugval?

ECB-president Mario Draghi flirtte vrijdag met het aanzetten van de geldpers. De euro en de rente daalden, de beurzen veerden op. Is er een derde recessie in aantocht?

Wat had Draghi te vertellen?

Tijdens een conferentie van de Federal Reserve (centrale bankiers) in Amerika, zei Draghi dat de Europese Centrale Bank (ECB) bereid is meer te doen om de achttien eurolanden 'te helpen bij hun zwakke economische herstel'. De ECB verlaagde onlangs al de rente voor landen, voerde goedkope leningen voor banken in en pompte geld in economieën. 'Meer doen' wordt nu uitgelegd als het aanzetten van de geldpers, kwantitatieve verruiming in economaal. Wat inhoudt dat de ECB staats- en bedrijfsobligaties opkoopt van banken.

Waarom is een extra impuls nodig?

Het economische herstel in de eurozone is zeer fragiel. Sterker nog, het is gestagneerd in het tweede kwartaal na vier kwartalen van minimale groei. Extra reden voor zorg is de Duitse economie. De kurk van Europa heeft minder drijfkracht dan gedacht. Het ondernemersvertrouwen in Duitsland is verder gedaald. Ook in Italië gaat de economie achteruit. De groei in Frankrijk zit op het eurozone-gemiddelde van 0 procent.

Is economische groei de enige indicator voor de zwakke economie?

Nee, ook de waarde van de euro zegt iets. Die is gedaald naar 1,32 dollar. Verder wordt de rente op staatsobligaties gezien als een graadmeter voor de sterkte van een economie. Als investeringen uitblijven, daalt doorgaans de rente. De lage rentestand is positief voor de staat, die goedkoop kan lenen, maar is volgens sommigen ook een duidelijk teken dat consumenten en bedrijven maar geld blijven oppotten. Zo komt de economie nooit uit het slop. In reactie op de uitspraken van Draghi daalde de rente op tienjaarsleningen voor Italië, Spanje en Nederland naar het laagste niveau ooit. Geen goed teken dus.

Maar krijgen we een recessie of niet?

De kans op een nieuwe recessie is volgens Sylvester Eijffinger, hoogleraar

Mario Draghi, president van de Europese Centrale Bank, wil de economieën in de eurozone nog meer stimuleren. Foto EPA

financiële economie aan de Universiteit van Tilburg, 'levensgroot'. De kans dat het slechter gaat met de eurozone is volgens hem groter dan dat die opkrabbelt. Daarvoor zijn volgens hem drie belangrijke redenen: de escalerende handelsoorlog met Rusland die de economische groei verder kan belemmeren, het einde van de fragiele groei in Duitsland, Italië en Frankrijk

en Amerika dat na vijf jaar groei nu ook afstevend op een recessie. Hoogleraar overheidsfinanciën Bas Jacobs voorziet niet alleen een recessie, maar is ook van mening dat we nooit uit een recessie zijn geweest. 'Op basis van de technische definitie van recessie zijn we er misschien wel uit, maar de werkloosheid is al die tijd blijven oplopen', zegt Jacobs. 'Ook is

Euro dollar stabiel

270814 © de Volkskrant. Bron: TRE

Rente blijft laag

270814 © de Volkskrant. Bron: TRE

de productiecapaciteit groter dan de bestedingen.'

Kan de 'geldpers' verandering brengen in die situatie?

Het belangrijkste beoogde effect van het opkopen van staats- en bedrijfsobligaties is dat de lage inflatie van 0,4 procent omhoog wordt gestuwd richting de door de ECB gewenste 2 procent. Deflatie is schadelijk voor de economie omdat consumenten hun uitgaven uitstellen in de hoop dat producten in de toekomst nog goedkoper worden. De ECB hoopt met stijgende inflatie op het tegenovergestelde: consumenten die meer gaan uitgeven omdat ze bang zijn dat producten duurder worden.

Of de inflatie inderdaad stijgt, is maar zeer de vraag, weet ook Jacobs. Toch is het volgens hem tijd dat de ECB deze 'onconventionele' maatregelen neemt. 'Baat het niet, dan schaaft het niet.'

Eijffinger deelt die mening niet. Hij denkt bovendien dat Draghi in de raad van bestuur van de ECB het aanzetten van de geldpers er niet door zal krijgen. 'Ik zie Draghi elke drie maanden in het monetair-expertspaneel', zegt Eijffinger. 'Zijn toespraak was voor een Brits-Amerikaans publiek. Dat wil van hem horen dat hij kwantitatieve verruiming niet uitsluit.' Het

lost volgens Eijffinger bovendien het probleem niet op. Structurele hervormingen zijn volgens hem veel belangrijker om de economie weer op gang te krijgen, zoals de hervorming van het belastingstelsel in Nederland en het terugdraaien van het minimumloon in Duitsland.

Zei Draghi nog iets over hervormingen?

Jazeker. Hij benadrukte dat ingrepen van de ECB niet genoeg zullen zijn om het economisch herstel te redden. Nationale overheden moeten volgens hem ook hervormen om aantrekkelijker te worden voor bedrijven. Het laten oplopen van tekorten zou voor sommige landen - Nederland, Duitsland - dan tot de opties gaan behoren. Een maatregel die volgens Jacobs, naast kwantitatieve verruiming, ook belangrijk is voor het economisch herstel.

In Frankrijk lijken de hervormingsuitspraken van Draghi al effect te hebben gehad. De Franse president Hollande laat zijn premier het kabinet opschonen. Onder anderen de minister van Economische Zaken, antiglobalist en euroscepticus Arnaud Montebourg, moest het veld ruimen. Draghi zal het nieuws waarschijnlijk tevreden hebben aangehoord.

Pieter Hotse Smit

Advertentie

Red Business

Onbeperkt bellen & sms'en in 44 landen
2GB+1GB
Nederland 43 andere landen

Samsung Galaxy S5
€465 €20

*** En supersnel 4G**

Nu ook al in Duitsland, Engeland en 14 andere landen

Vodafone
Power to you